Dinsdag 19 Februari 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4740

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Tel. 1858; Postbus 80, Willemstad.
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Russen wilden Uranium op Canadese Zwarte Markt kopen.

Irans Premier naar Moskou.

Vaticaan geeft journalisten alle vrijheid

DE BELGISCHE VERKIEZINGEN.

August de Schrijver van de Katholieke Partij welke voor de terugkeer van Koning Leopold is, werd door Prins Regent Karel gevraagd de mogelijkheid te overwegen om een rechtse coalitieregering te vormen. Terwijl het lot van Leopold onzeker bleef, trad de Socialistische Premier Achille van Acker af als gevolg van de uitslag der verkiezingen waarin de Katholieke candidaten het grootste aantal zetels wonnen in de Kamer van Afgevaardigden, doch geen werkende meerderheid konden erlangen.

August de Schrijver, die Voorzitter is van de Katholieke Partij, doch geen parlementaire leider, zal met andere partij-leiders confereren om vast te stellen of een rechts blok gevormd zou kunnen worden dat krachtig genoeg is om de meerderheid te krijgen in de Kamer van Afgevaardigden (202 zetels). Terwijl nog slechts één zetel in twijfel is, heeft de Katholieke Partij er 90; dan volgen de Socialisten met 69, vervolgens de Communisten met 24, de Liberalen met 17 en de Democratische Unie met 1. Het machtsevenwicht in de Kamer ligt bij de Liberale Partij welker leiders — naar van bevoegde zijde wordt vernomen — overwegen om zich bij de Katholieken aan te sluiten in de coalitie.

Leo Mundeller, de Liberale Minister van Oorlog in Van Ackers cabinet, deelde aan de Associated Press mede: „Wij zijn bereid een alliantie met de Katholieken of Socialisten aan te gaan — het gaat er slechts om wat men ons aanbiedt." Een jaar geleden, toen de Katholieken poogden den koning terug te brengen, vormden de Liberalen een coalitie met de Socialisten en Communisten om dit te voorkomen. Mundeller, wiens partij 16 van de 33 zetels verloor die zij bezat verklaarde dat het nog te vroeg is om vast te stellen wat de toekomst van de regering zal zijn.

Een woordvoerder namens Prins Karel zeide, dat hij De Schrijver niet gevraagd heeft een cabinet te vormen, doch slechts de mogelijkheden na te gaan. Algemeen gelooft men, dat Karel de Katholieken niet zal uitnodigen een regering te vormen dan eerst volgende week na de provinciale verkiezingen (Brussel, (AP) 18.2).

NOORDAMERIKAANSE VLAG GESCHONDEN.

Een menigte Brits Indiërs, waarvan velen de uniform van de Koninklijke Brits Indische Marine droegen, haalden de vlag neer van het Noordamerikaanse Informatiekantoor te Bombay en verbrandden haar op straat.

Walter Schackleton, die de leiding had over het kantoor, zeide het Noordamerikaans Consulaat ervan op de hoogte te hebben gesteld evenals het Informatiekantoor te New Delhi en te wachten op instructies om een officieel protest in te dienen bij de Brits Indische en Britse regeringen.

Schackleton zeide, dat de politie geen poging deed de verbranding van de vlag te voorkomen. De menigte viel ook een Noordamerikaansen sergeant aan, die evenwel wist te ontkomen. Verschillende Britse officieren werden afgeranseld en de auto van een werd verbrand, hoewel men hem persoonlijk niet deerde. Onder het geroep van nationalistische slagzinnen trok de bende door de straten. Ook voerde men vlaggen van de Congres-Partij mede. Tot zijn volgelingen verklaarde Gandhi op een gebedsbijeenkomst, dat Brits Indië wordt geplunderd door de Britse en Noordamerikaanse troepen. „Zij kwamen om Japan te helpen bestrijden", zeide hij. „Doch ongelukkigerwijze is Indië geplunderd. Of dit opzettelijk geschiedde of slechts toevalligerwijze kan ik niet zeggen" (Bombay, (AP) 19.2).

BEWEGINGSVRIJHEID VOOR JOURNALISTEN.

Een corps van meer dan 200 journalisten en fotografen werd geleid door de hallen en zalen van het Vaticaan en medegedeeld, dat zij een ongewone mate van vrijheid zouden genieten in al de gebouwen gedurende een week dat de Consistorie-plechtigheden welke morgen aanvangen, zullen duren. Zij bezochten o.a. de Consistoriezaal waar het Heilig College morgen in het geheim bijeen zal komen, voorts de oude Clementijnse Hal, de schiterende Hal der Zegeningen en de St. Pieters Basiliek (Vaticaanstad, (AP) 19.2).

OFFICIëLE VIERING.

Premier Attlee maakte in het Lagerhuis bekend, dat Groot Brittannië officieel de nederlaag van Duitsland en Japan op 8 Juni zal vieren (Londen, (AP) 18.2).

SJAHRIR NAAR OOST-JAVA.

Sjahrir is van plan hedenavond naar Oost-Jaba te vertrekken teneinde overleg te plegen met Soekarno over de Nederlandse voorstellen alsook over de aanstaande reorganisatie van het bestuur der Indonesische Republiek waarin de Islamietische Liga, de Nationale Democraten en de Communisten een grotere vertegenwoordiging zullen hebben, zowel in het Nationaal Comité als in het cabinet. Een communiqué van de Indonesiërs legde er de nadruk op, dat de onderhandelingen met de Nederlanders nog niet begonnen zijn en dat de twee bijeenkomsten die reeds plaats vonden, slechts ten doel hadden om de voorstellen te overhandigen en uitleg daarvan te geven (Batavia, (AP) 19.2).

AFGEWEZEN.

Het verzoek van de verdediging te Neurenberg voor een uitstel van drie weken na de beëindiging van de aanklachten werd door de rechtbank afgewezen. Men was van oordeel, dat de verdediging reeds tijd genoeg had gehad om haar antwoord voor te bereiden (Neurenberg, (AP) 19.2).

SALTANEH NAAR MOSKOU.

Premier Qavam Es Saltaneh van Iran en de leden van een speciale Iranese missie naar Moskou om er het dispuut betreffende Azerbeidsjan te bespreken, zijn Maandag om 4 uur 's morgens uit Teheran vertrokken in een Russisch vliegtuig, vergezeld door drie Iranese journalisten.

Niettegenstaande het vroege uur werd de missie op het vliegveld uitgeleide gedaan door het gehele personeel van de Sovjet-Ambassade in Teheran, gekleed in hun diplomaten-uniformen (Teheran, (AP) 18.2).

RUSSISCH GEWROET IN CANADA.

Uit Montréal wordt gemeld, dat Russische agenten getracht hebben voor een bedrag van 500.000 dollar aan uranium op de zwarte markt te kopen, terwijl de Canadese regering nog bezig is met het onderzoek omtrent een eventuele uitlekking van de atoomgeheimen. De „Gazette" van Montréal drukte een bericht af onder de kop „Russisch complot", waarin gezegd werd, dat de Russen uranium willen kopen op de zwarte markt teneinde hun spionnage in de atoomgeheimen op succesvolle wijze te voltooien (Ottawa, (AP) 19.2).

Nederland op weg naar het Herstel.

door

De Witt Mackenzie.

Nederland werd ontzaggelijk gekastijd door de Duitsers, doch staat eindelijk met de benen op de weg naar he herstel geplant. Naar alle waarschijnlijkheid zal de oogst in het komend seizoen goed zijn en zal het betrekkelijk goed gaan — hoewel lang niet normaal, vergis u niet, doch veilig in de goede richting. Dat is in het kort een overzicht van de toestand zoals ik die heb kunnen aanschouwen. Overal zie je de mensen glimlachen en zelfs lachen. Dat is verbazingwekkend in een land dat zoveel geleden heeft als Nederland. De Nederlanders zijn zo ernstig gekwetst dat er niet veel nodig is om hen gelukkig te maken. Het is ook een goed teken omdat opgewektheid en moed nodig zijn om hen door de moeilijke toestand heen te helpen.

Het moreel is hoog in Nederland en met de nadering van de lente wordt het beter. Het is bijna tulpentijd in Haarlem en wij zien de planters met ijver en zorg werken aan hun bollen. De boeren beginnen de grond ook om te ploegen om straks het zaad uit te werpen dat dit jaar van zoveel belang zal zijn voor Nederland.

Voor zover men kan nagaan wordt er geen werkelijke honger meer geleden in het land. Dat betekent niet dat er genoeg voedsel is, want er heerst een grote schaarste aan de meeste dingen en de rantsoenen zijn zeer gering. Doch de hongersnood welke een jaar geleden bestond is overwonnen. Er is ondervoeding geweest en het gevolg daarvan was dat er veel ziekte- en sterftegevallen waren door longontsteking enzo. Ook heeft het gehele land geleden van de kou want er was weinig brandstof voor wat dan ook.

Kolen vormen natuurlijk een eerste vereiste van geheel Europa. Nederlands gebrek wordt op treffende wijze gedemonstreerd door het feit, dat het tekort aan electrische stroom de tram des namiddags om 6 uur stil legt; 's Zondags rijden zij in het geheel niet.

Dit is bij lange na niet het gehele verhaal van het transportprobleem, omdat het land zulk een tekort aan materiaal heeft dat het moet zien te behouden wat het heeft.

De staat van het brandstoftekort is op ruwe en indrukwekkende wijze gekerfd in het aanschijn van Amsterdam. Toen de oorlog begon woonden er ongeveer 80.000 of meer mensen in de beroemde schilderachtige Joodse wijk. Al dezen en duizenden anderen uit andere delen van het land werden weggevoerd naar Duitsland.

Slechts ongeveer 20.000 van deze vervolgde mensen zijn naar Nederland teruggekeerd en men neemt aan dat de rest dood is.

Welnu, gedurende het laatste jaar van de Duitse bezetting — toen de Joodse wijk ontruimd was en de rest van Amsterdam bevroor — haalden de mensen een groot aantal oude stenen huizen neer om aan brandhout te komen. Zij werkten zo methodisch van de daken naar beneden dat niets dan de stenen overbleven en er vond geen moedwillige vernieling plaats.

Het tekort aan brandstof ging gepaard aan klerengebrek, want de Duitsers plunderden het land — zelfs de particuliere woningen — leeg en zonden de dingen naar Duitsland. Het resultaat is ontzettend.

Je zou zeggen dat er geen goed geklede mensen in Nederland zijn. Het is geen quaestie van geld. Je kunt gewoon geen kleren of schoenen kopen, afgezien van stukken en lappen. Bijna iedereen die je ziet draagt gelapte kleren. Dat is een grimmig beeld, doch de Nederlanders kunnen glimlachen omdat de tulpen spoedig weer zullen bloeien (Amsterdam, (AP) 18.2).

De verarming van het Nederlandse Volk

Onmachtig om in zijn dringende behoefte te voorzien

Men wil en moet kopen, maar men kan niet.

[Eigen correspondentie]

Het is gek, maar sedert de geldsanering komt geen Nederlander meer rond met zijn inkomen. Iedereen klaagt erover, iedereen verbaast zich, maar intussen ligt het feit er.

Dat Zwarte Pieten — zo noemen wij de zwarthandelaren, die tegenwoordig van overheidswege officieel zijn omgedoopt in gifhandelaren — ermede zitten, is te begrijpen: van hen zijn grote sommen geblokkeerd, de fiscus grijpt hen ongenadig aan en gifhandel wordt thans bizonder streng gestraft met hoge boetes en opzending voor geruime tijd naar een rijkswerkinrichting.

Maar voor den gemiddelden burger met een vast inkomen, is het een raadsel waarom hij nu iedere maand geld tekort komt. En toch is de oplossing eenvoudig.

Ieder mens heeft in zich een drang tot lijfsbehoud. Vóór de oorlog sluimerde die in ons, maar de oorlogsjaren met al hun directe en indirecte bedreiging van het leven, hebben die sluimerende drang in ons, Nederlanders, niet alleen wakker gemaakt, maar tot een ongekende vitaliteit gebracht.

Ieder uur van dag en nacht waren al onze zintuigen gespannen, teneinde onmiddellijk iedere mogelijkheid aan te grijpen om ons leven te beschermen, te redden respectievelijk te rekken. Een van de middelen daartoe was, alles te kopen, zowel op als buiten de bons, of we [illegible] direct nodig hadden of niet.

De gehele dag was je op je qui vive en speurde je intuïtief naar dingen, die je kon kopen. En doordat de mogelijkheden daartoe steeds kleiner werden, kon men dat doen zonder direct gevaar te lopen zijn laatste geld te moeten uitgeven; op het laatst kon men buiten de zwarte handel zijn geld eenvoudig niet meer kwijt.

Nu evenwel is dat gaandeweg veranderd: het levensmiddelenpakket — zo noemen wij alles wat we iedere 14 dagen op de bons kunnen krijgen — is langzaam maar zeker uitgebreid en ook op vele andere gebieden is weer iets te krijgen, maar de drang tot kopen is niet zo ineens onderdrukt en bovendien zijn de behoeften nog even groot; dus is de man met het vaste inkomen nu gauw door zijn geld heen.

Op zichzelf is dit nog niet zo erg, wanneer we maar wisten, dat we waar voor ons geld kregen, doch dat is nog lang niet altijd het geval, temeer niet omdat alle prijzen ontzaglijk hoog zijn. Zowel voor levensmiddelen als voor kledingstukken of huishoudelijke artikelen betaalt men in de regelmatige handel dikwijls een veelvoud van vóór de oorlog. Meubelen kosten kapitalen en dan loopt men nog het risico, dat ze na een half jaar uit elkaar vallen, omdat ze gemaakt zijn van vers hout, dat na verloop van enige tijd natuurlijk droog wordt en gaat krimpen.

Het spreekt welhaast vanzelf, dat de lonen en salarissen niet zijn gestegen in verhouding tot de sterk verhoogde levensstandaard. Het gevolg is, dat men vooral in arbeiders-, kleine ambtenaren- en kleine burgergezinnen een bijna onhoudbare toestand krijgt. Na de oorlgsjaren immers is overal alles versleten, kapot, weg; en nu er geleidelijk aan iets te krijgen is, heeft men geen geld om de hoge prijzen te betalen. Veel mensen besluipt het gevoel, dat ze nooit meer uit de moeilijkheden zullen komen.

Een en ander demonstreert intussen weer de algehele verarming van ons volk.

F. J. de Fraiture.

MINDSZENTY AANGEKOMEN.

Mgr. Josef Mindszenty, de nieuw verkozen Hongaarse Kardinaal, is hedenmorgen per vliegtuig in Rome aangekomen nadat de Russen hem ter elfder ure vergunning gaven om het land te verlaten (Vaticaanstad, (AP) 19.2)

BANKA WORDT BEHEERST.

De Nederlandse troepen die meer dan een week geleden op Banka geland zijn, beheersen nu practisch het gehele eiland waaronder inbegrepen Pangkal Pinang, dat op de Oostkust gelegen is en waar het Chines veiligheidscorps de Nederlandse troepen geholpen heeft om de orde te handhaven. Ten Oosten van de weg naar Kapala wordt wat activiteit van sluipschutters gemeld.

AMBTENARIJ.

Men had ze moeten zien. Die mannen van de Post die Zondagmiddag hun 33 kilo brieven uit Nederland kregen. Wij zijn eens een kijkje gaan nemen in de holen en spelonken, die ons postkantoor vormen. De stemming was er enthousiast. Op de Zondagavond dat Curaçao om de borreltafel zat was de post, van den directeur af tot de bestellers toe, in touw om te sorteren. Met opgestroopte mouwen graaiden zij in de malen, trieerden zij de brieven, stempelden zij de achterzijde. Voorzichtig lette men op de kostbare zegels niet te beschadigen wat zo gauw gebeurt, wanneer alles te klein is en nergens behoorlijk ruimte om iets af te werken.

Een uur na aankomst begonnen de postbussen al een bonte kleur te tonen aan de achterkant. Daar staken de brieven met hun postzegels in vele tinten uit de opening.

Af en toe ging er een open en haalde een hand voorzichtig het stapeltje weg. Een brief van thuis, van een zoon of dochter vier brieven van vader, twee van een tante. Zo dacht men als men die mensen hun brieven zagen weghalen. Sommige brieven waren niet eens in een envelop. Het is soms treurig wat een slechte qualiteit enveloppen men soms aantreft. Waar men enkele vouw zijn briefpapier samen en plakt die dan aan elkaar. Die heeft blijkbaar helemaal geen envelop.

Er waren vele philatelistenbrieven bij. Sommige droegen de merkwaardige driehoekige postzegel voor speciale vluchten. Een biezonder stempel had men niet.

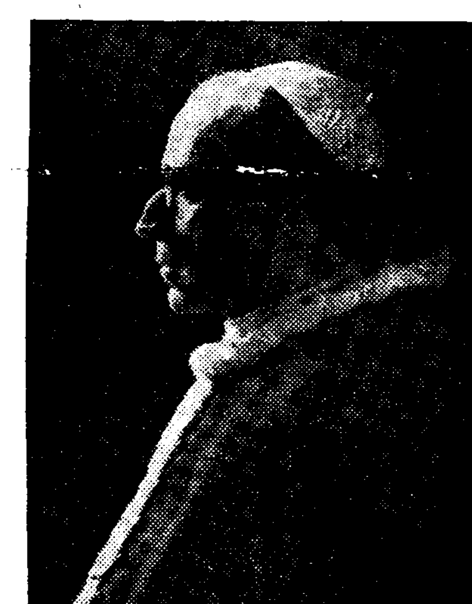
De ijverige bestellers, die hun vrije Zondagavond eraan gaven, zochten hun wijken bij elkaar en trokken erop uit. Het gehele stadsdistrict werd die avond nog bediend. De meeste hadden om een uur of acht hun post binnen. Wat dat zeggen wil, als er ongeveer 4000 brieven om tegen vijven aankomen, moet men maar eens gaan zien. Dat deden dan ook verschillenden. Aan de buitendeur van het postkantoor stonden steeds groepjes mensen te praten.

De inhoud van hun gesprek: een woord van lof voor deze charmante daad van het gehele personeel onzer posterijen, bij welke hulde aan dit deel onzer ambtenarij wij ons van harte aansluiten. Wie stond die avond op de bres?

Pius XII: Zolang de Christenheid niet in zichzelf verdeeld wordt streeft zij naar het onvergankelijke.

De Paus spreekt op het Consistorie.

De Prinsen der Kerk begonnen omstreeks 9 uur aan te komen op het Sint Pietersplein. Door de poort van Santa Martha gingen zij Vaticaanstad binnen en begaven zich vervolgens naar het Apostolisch Paleis, waar de hal voor het consistorie was ingericht. Zij passeerden dus over de hof van Sint Damascus. De vermaarde colonnade bleef onberoerd bij het wisselend schouwspel dat een vervolg was op wat eeuwenlang zich onder haar bogen afspeelt. Alleen het aantal bedelaars was groter dan gewoonlijk. Ook waren er vele duiven. Oude vrouwen zaten zich te verwarmen in de zon. Op de voetstukken van de zuilen zat het publiek de ochtendbladen te lezen als steeds. Er was geen menigte verzameld om de kardinalen te zien.

PAUS PIUS XII.
Boven alles door het voorbeeld in het leven en de majesteit van hun adeldom.

De Heilige Vader sprak:

„Eerbiedwaardige Broeders!

Vooramelijk om drie redenen hebben Wij vandaag het Heilig College beroepen: om nieuwe kardinalen te creëren, om nieuw benoemde bisschoppen aan te kondigen en om naar de gewone werkwijze des Heiligen Stoels de heiligverklaring van enkele zaligverklaarden te behandelen. De senaat der Kerk heeft de afgelopen jaren vele ernstige verliezen geleden en Wij wensen een woord ter herdenking te spreken als nagedachtenis aan de thans afwezige vooraanstaande figuren aan wie wij gezamenlijk, gij en al het goede volk steeds rouwmoedig terugdenken. Voor hen allen smeken Wij van den oppersten Prins der herders de eeuwige rust af als beloning voor hun werk en hun deugd.

Verschillende en vele moeilijkheden beletten Ons om nieuwe kardinalen te benoemen om hen in hun waardigheid op te volgen. Het college was ten gevolge van de oorlog in twee partijen verdeeld. De gemeenschap der volken was afgesloten en onzeker. De wegen door de lucht, over de grond of ter zee, waren vol hinderlagen. Thans is dit conflict voorbij, ook al schijnt de ware vredeszon nog niet op het mensdom neder. Maar bezorgd en overladen volvoeren Wij thans toch het plan, dat Wij gedurende lange tijd reeds overwogen. Wij doen dit met volle bereidheid, omdat het Ons gegeven is het teken der verheven heid van Rooms purpur te verlenen aan mensen die verdiensten hebben zowel voor de Katholieke Kerk als voor hun eigen land.

Voor het eerst in de geschiedenis zijn de waardigste prelaten uit de vijf werelddelen gekozen om deel uit te maken van de geestelijkheid van Rome (elke kardinaal is titelhouder of pastoor van een bepaalde kerk in Rome, maar voor niet-Curie-kardinalen bestuurt een plaatsvervanger deze kerk — (Red. Amigoe). Zij worden gesierd met de eer van gewijde sleutelen. In het biezonder is dit alles typerend voor de universaliteit der Kerk, die niet aan één natie, maar aan alle volken der mensengemeenschap, verlost door Christus' goddelijk bloed, toebehoort. Hen allen omvat de Kerk met haar moederliefde en zolang zij niet zichzelf verdeeld geraken maar verbonden blijven met de banden van broederlijke liefde, zijn zij gericht op de onvergankelijke heerlijkheid des Vaders.

De laatste maanden zijn ettelijke bisdommen van hun herders beroofd. Het apostolisch ambt, dat Wij naar de goddelijke wil bekleden, eist dat hierin worde voorzien. Gij weet te wel, hoe belangrijk zulks is, omdat de tucht en de ontwikkeling van het Christendom ermede verband houden. Het is dus zaak uit de verstandigste en meest wijze personlijkheden die te kiezen welke zich steeds voorbeelden hebben betoond voor de kudden welke zij voorbestemd zijn te hoeden en te geleiden naar den Herder der eeuwige waarheid. Zij moeten zulks heel niet alleen door hen te voeden met de spijze der goddelijke genade en gezag, maar boven alles door hun voorbeel in het leven en de majesteit van hun adeldom.

Onze Voorganger de heilige Gregorius de Grote zeide reeds dat het bezit van eer groot is. Dies moeten wij te ijlde besluiten te handelen na overleg, vol ijver, steunend op Gods hulp, die door Jezus Christus zelf aan de Herders der Kerk werd toegezegd. Laten wij dan onze harten omhoog, ten hemel heffen en bidden dat Hij ons verstand verlichte met de luister van het bovennatuurlijke licht, wanneer Wij u de namen van de nieuwe Herders der bisdommen aankondigen en u mededeling verschaffen van de creatie van 32 nieuwe kardinalen, die om hun bizondere deugden en wijsheid, betoond bij taken en missies welke hun waren toevertrouwd, zich deze eer hebben waardig betoond." (Vaticaanstad, (AP) 19.2).

OPSTOOTJES IN PORT AU PRINCE.

Om 9 uur op Maandag ontstonden ernstige opstootjes in Port au Prince. Het gepeupel plunderde de schoenenwinkel van Bata (Port au Prince, (AP) 18.2).

De nieuwe Prinsen der Kerk

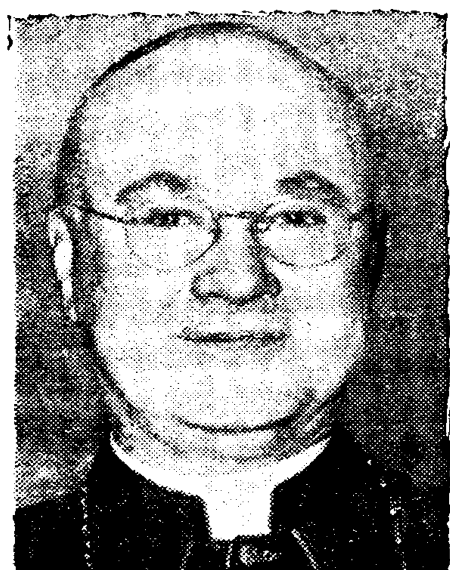
VERENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

Aartsbisschop Francis J. Spellman van New York.

Geboren te Whitman, Massachussets op 4 Mei 1889, dus 56 jaar oud. Hij promoveerde aan de Fordham University in 1911. Vervolgens bezocht hij het Noordamerikaans College te Rome van 1911 tot 1916 en werd op 14 Mei van laatsgenoemd jaar in de Eeuwige Stad tot priester gewijd. Hij diende op het Pauselijk Staats-Secretariaat van 1925 tot 1932, toen hij benoemd werd tot Bisschop Coadjutor van Boston. Tussen 1916 en 1925 was hij in de Verenigde Staten in enkele parochies werkzaam en vervulde daarbij tevens de functie van redacteur van het nieuwsblad van het aartsdiocees, „The Pilot".

De onderscheiding om tegelijkertijd twee van de grootste zetels der wereld te bezetten, viel te beurt aan Aartsbisschop Francis J. Spellman.

Op 23 Mei 1939 werd hij geinstalleerd als de zesde Ordinarius van het aartsdiocees New York. Zeven maanden later, op 11 December 1939, werd hij door de Heilige Stoel benoemd tot Militair Vicaris voor de Verenigde Staten, en toen dit land de oorlog inging groeide Kardinaal Spellmans „Leger- en Vloot-diocees" hoe langer hoe meer en werd het zelfs groter dan het Aartsdiocees New York, naargelang er meer mensen onder de wapenen geroepen werden.

FRANCIS J. SPELLMAN.

In zijn laatste hoedanigheid is hij misschien de meest bereisde prelaat van de Kerk op het ogenblik. Kardinaal Spellman trok de wereld rond voor inspecties van militaire instellingen, conferenties met aalmoezeniers enz.

In 1932 werd hij door Eugenio Kardinaal Pacelli, thans Pius XII gewijd tot titulair Bisschop van Sila, teneinde als Bisschop Coadjutor van Boston te dienen. Dit had plaats in de Sint Pieterskerk aan het hoofd-altaar. Mgr. Spellman was de eerste Noordamerikaanse bisschop die daar gewijd werd. In 1936 vergezelde hij den tegenwoordigen Paus, toen Eugenio Kardinaal Pacelli, op diens tocht door de Verenigde Staten.

Aartsbisschop Samuel A. Stritch van Chicago.

Geboren te Nashville, Tennessee. Oud 58 jaar. Hij ontving zijn opleiding aan het St. Gregory Seminarie te Cincinnati, en aan het Noordamerikaans College te Rome, waar hij zijn wijsgerige en godgeleerde studies voltooide op 20-jarige leeftijd.

SAMUEL A. STRITCH.

Drie jaar later, na een speciale machtiging, werd hij te Rome tot priester gewijd door wijlen Kardinaal Respighi in het jaar 1910 op slechts 23-jarige leeftijd.

Kardinaal Stritch was kanselier van het Bisdom Nashville, zijn geboorteplaats, toen hij door wijlen Paus Benedictus XV op slechts 34-jarige leeftijd benoemd werd tot Bisschop van Toledo, en hij zodoende het jongste lid van de Noordamerikaanse Hiërarchie werd in zijn tijd.

Negen jaar later, in 1930 werd hij benoemd tot Aartsbisschop van Milwaukee. Hij werd geinstalleerd door nu wijlen George Kardinaal Mundelein, dien hij in 1940 als Aartsbisschop van Chicago opvolgde. Hij is voorzitter van de Commissie van Noordamerikaanse Bisschoppen voor de Vredespunten van den Paus, welke in 1941 ingesteld werd. In talrijke brieven en redevoeringen wees hij op de noodzakelijkheid van de erkenning van de zedenwet als de enige blijvende basis van het individueel-, gezins-, nationaal- en internationaal leven.

Aartsbisschop Edward Mooney van Detroit.

Geboren te Mt. Savage, Md. oud 63 jaar. Hij is de eerste Noordamerikaanse prelaat geweest die een vaste benoeming kreeg in de diplomatieke dienst van het Vaticaan. Hij studeerde aan het St. Charles College, te Ellicot City, en St. Mary's Seminary te Baltimore. Na op zeer verdienstelijke wijze op het Noordamerikaans College te Rome zijn studies te hebben voltooid werd hij in 1909 te Rome tot priester gewijd.

Hierop keerde hij naar de Verenigde Staten terug en had daar achtereenvolgens de zorg over verschillende parochies, totdat hij in 1923 werd geroepen om de post te bekleden van Directeur van het Noordamerikaans College te Rome. Deze functie bekleedde hij tot 1926 toen hij benoemd werd tot Apostolisch Delegaat voor Brits Indië. Vijf jaar later in 1931, werd hij aangewezen als Apostolisch Delegaat voor Japan.

EDWARD MOONEY.

In November 1934 werd Kardinaal Mooney, gedurende een bezoek aan de Verenigde Staten benoemd tot Bisschop van Rochester. Op 1 Juni 1937 kwam uit Rome het bericht dat het bisdom van Detroit verheven was tot aartsbisdom en dat Aartsbisschop Mooney daarvan de eerste Metropoliet zou zijn.

Aartsbisschop John Joseph Glennon van St. Louis.

Oud 83 jaar. Is priester en bisschop geweest onder vijf verschillende Pausen. Mgr. Glennon is een van de grootste priester-redenaars die de Noordameri-

JOHN GLENNON.

kaanse Kerk ooit heeft voortgebracht. Ook staat hij bekend als bouwer van kerken en scholen, een onvermoeide strijder voor de katholieke opvoeding, kampioen van het Christelijk huisgezin, voorstander van matigheid, doch tegenstander van „drooglegging", onverzoenlijke vijand van de echtscheiding, onreine literatuur en alles wat de heiligheid van het huisgezin ondermijnt.

Bijna geen enkele grote gelegenheid in de Verenigde Staten gaat voorbij of Kardinaal Glennon wordt uitgenodigd om er te spreken. Ook in het buitenland is zijn welsprekendheid bekend. Hij sprak o.a. op de internationale Eucharistische Congressen in Chicago, Dublin en Buenos Aires. Te Dublin sprak hij voor een gehoor van 500.000 man.

Kardinaal Glennon werd geboren te Kinnegad, in het Graafschap Westmeath, Ierland in 1862. Hij werd priester gewijd in de Verenigde Staten in 1884. Op 29 Juni 1896 werd hij gewijd tot titulair bisschop van Pinara en Bisschop-coadjutor van Kansas City. Hij werd Aartsbisschop-Coadjutor van St. Louis in 1903 en in hetzelfde jaar nog Aartsbisschop van St. Louis.

CANADA.

Aartsbisschop James Charles MacGuigan van Toronto.

Oud 51 jaar. Kardinaal MacGuigan werd geboren in Hunter River, in het bisdom Charlottetown, en werd in 1918 tot priester gewijd. In 1930 werd hij bisschop en sedert 1934 is hij aartsbisschop van Toronto. Kardinaal MacGuigan is de eerste Engels sprekende kardinaal van Canada, tot nu toe had dit land slechts een kardinaal en wel uit het Frans sprekende gedeelte.

— **De kosten van levensonderhoud in Tsjecho-Slowakije** zijn, sinds het invoeren van de nieuwe prijs-index in Dec. 1.1. verdubbeld.

— **De luchtvaartdienst New York — Lissabon — Leopoldsville** is door de Panamerican Airways geopend.

— **Op Britse scheepswerven** zijn 169 koopvaardijschepen van bijna 2 millioen tin in aanbouw of in opdracht gegeven.

— **Finse bankbiljetten van 500, 1000 en 5000 Finse marken verliezen de helft van hun waarde.** De biljetten worden in tweeën gescheurd; de linkerhelft blijft in omloop. De rechterhelft wordt bij een bank ingeleverd tegen inleveringsbewijs en vormt een staatslening, welke aflosbaar is in 1949.

PRIJZEN VAN WONINGBOUW.

Ook de Verenigde Staten van Amerika hebben te kampen met moeilijkheden op het gebied van de woningbouw. De prijzen zijn enorm gestegen, waarvan onderstaand, aan Economic News ontleend staatje een indruk geeft. De cijfers hebben betrekking op de bouw van een woning met 6 kamers.

	Kosten vóór de oorlog $	Huidige kosten $
Philadelphia	6000	9000
Detroit	8000	12000
Cleveland	7150	10000
Washington	12000	15000
Chicago	6000	9500 à 10000
San Francisco	7500	10000
Los Angeles	700 à 8000	10000 à 10500

In de meeste gevallen zijn de prijzen 30 tot 50% gestegen. Sommige bouwondernemingen verwachten niet, dat de toestand volgend jaar of in de naaste toekomst beter zal worden. De schaarste aan arbeidskrachten heeft in sommige gevallen tot een loonsverhoging geleid, waardoor het peil nog boven het oorlogsniveau is gestegen. Daar de lonen de helft van de bouwprijs uitmaken, is dit een belangrijke factor. Ook de schaarste aan materialen leidt tot verhoogde kosten. Voorcalculatie kan door de grote onzekerheid van het prijsverloop niet geschieden: men probeert wel door ongebruikelijke contractbepalingen hiervoor een oplossing te vinden. Bijna alle woningen, welke in de komende maanden zullen worden gebouwd, worden vervaardigd door speculatieve bouwers. Deze schijnen, wat betreft materialen en arbeidskrachten, minder moeilijkheden te hebben dan de ondernemers, die bouwopdrachten uitvoeren.

OPBOUW-MOEILIJKHEDEN IN FRANKRIJK.

Van de 9.7 millioen woningen in Frankrijk werden er 450.000 volkomen verwoest. 35 milliard arbeidsuren worden nodig geacht om deze huizen opnieuw op te bouwen. De beschikbare arbeidskracht zal de eerste tien jaar in totaal slechts 13 milliard arbeidsuren kunnen leveren. Voor de 58.000 woningen, die in het departement van de Seine zijn verwoest, zijn volgens Economic News per maand slechts 250 ton cement en 200 m³ hout beschikbaar.

HET VLIEGTUIG IN SURINAME.

De Sky-master van de KLM welke onder commando staat van Viruly kwam Zondag om 12.30 uur GMT op Zanderij aan, waar een grote mensenmenigte ter verwelkoming was samengestroomd. Zijne Excellentie Gouverneur Brons was persoonlijk aanwezig om Viruly en zijn bemanning te begroeten terwijl de Heer Hamburter, chef van de administratie de KLM vertegenwoordigde. Er waren 19 passagiers aan boord. Gouverneur Brons bracht de vlucht van de Snip, nu ruim 11 jaar geleden in herinnering en legde de nadruk op de energie welke de KLM na de moeilijke oorlogsjaren direct getoond heeft. Hij zeide dat de vliegtuig verbinding met West-Indië de banden met het koninkrijk versterken zal. Dr. Hoekstra die sprak uit naam van de Kamer van Koophandel, de Vereniging Oost en West, het Algemeen Nederlands Verbond en de vereniging Suriname Waakt zeide dat dit een ogenblik van nationale betekenis is en bood aan de leden van de bemanning sigaretten aanstekers aan welke een inscriptie dragen Amsterdam-Paramaribo. Viruly antwoordde dat het niet eenvoudig geweest was om met deze sene huurvluchten een begin te maken en zeide dat hij hoopte dat de KLM regelmatige vluchten op West-Indië zal gaan maken. De passagiers zeiden dat de reis zeer comfortabel was. Om 15.40 uur GMT vertrok het vliegtuig weer naar Curaçao. De reis verliep geheel volgens het vooropgestelde uurrooster (Aneta).

BALATA-PRODUCTIE.

„Foreign Commerce Weekly", dat door het Departement van Handel wordt uitgegeven, deelt mede dat Suriname verleden jaar October 158.393 pond balata producerde, waardoor het totaal gedurende 10 maanden in 1945 gebracht werd op 275.531 pond. De productie gedurende dezelfde periode in 1944 was 325.150 pond.

RAPPORT UITGEBRACHT.

De Gouvernements Persdienst meldt:

De Commissie, op 25 Januari jl. door Zijne Excellentie den Gouverneur ingesteld om tot oplossing te komen inzake het loongeschil in de haven, heeft aan den Landvoogd op 14 dezer rapport uitgebracht.

De Commissie bestond uit de Heren W. F. G. Mensing, voorzitter; de leden M. C. Cadieres, E. A. Römer, J. N. H. Butot en Mr. I. C. Debrot als secretaris. Naar aanleiding van het feit dat de arbeiders inmiddels arbitrale uitspraak vroegen, heeft Zijne Excellentie de Gouverneur deze commissie bij beschikking van 15 Februari 1946 No. 1195 aangegeven als arbitrage commissie en daaraan als leden nog toegevoegd de Heren R. R. Muskus en E. C. Kibbelaar.

Zijne Excellentie heeft medegedeeld, dat hij tevens inmiddels de Stuwadoors-landsverordening heeft vastgesteld en dat de daarbij aansluitende Uitvoeringsbeschikking spoedig volgen zal, doch dat voor richtige uitvoering van een en ander de oprichting van een haven-centrale onontbeerlijk is.

BURGERLIJKE STAND.

Bevallen op: Januari 31 Concincion, Rafael Christina z.; Februari 1: Tolud, Carolina Christina Jeaquelina echtg. v. Vijent, C. H. d.; Florentina, Cresiana; z. 2. Jansen, Serita Christina echtg. v. Rosina, E. R. d.; 8. Wout, Julie Victoria echtg. v. Fullinck, F. M. z.; 7 Benicio, Rudolfina Virginia echtg. v. Albertina, F. I. M. d.; 4. Toms, Julianita Maria z.; 7. Valerianus, Petronilia echtg. v. Koeiman, L. C. d.; 8. Woods, Maud Estelle d.; 6 Sprott, Anna d.; 9. de Palm, Mathilda Elia echtg. v. Jimenez, H. O. d.; 7. Janga, Guadalupe Juliana echtg. v. Jozefa, M. F. z.; 10. van Kampen, Louwisa Antonia Margarita echtg. v. Thodé, P. F. d.; 8. St. Jago, Marcolina echtg. v. Seferina, H. S. d.; 9. Zefrin, Rachel Silvida Simona echtg. v. Cuales, P. M. d.; Januari 29. Gulstone, Ursula Kathleen echtg. v. Boyce, W. E. z.; Februari 10. Laurens, Rosa Cruz echtg. v. Angelina, J. L. d.; 9. da Costa Gomez, Enriqueta Germania d.; 11. Hooi, Inesia Martina d.; 12. Kranenburg, Beatrice Irene echtg. v. Kempenaar. W. A. z.; 10. Klooster, Estelle Anastacia echtg. v. Wolf, H. E. z.; 11. Johanna, Norberta Henrica echtg. v. Obispo, D. M. d.; 12. Damoen, Maria Candelaria echtg. v. Fermina, L. P. z.; Baro, Elisabeth echtg. v. Jacobs, R. J. N. d.; 9. Baptista, Columba echtg. v. de Castro, G. z.; 10 Balentina, Ermita Confesor d.; 7. Reineta, Elvia Maria d.; 10 Damon Madrona Virgen d; 11 Gonzalez, Grasiela Vicenta d; 9 Carbière, Suzanna Willy Harriette d; 11 Kook Serafina Antonia d; 6 Juliana, Marianita Virgen d; 7 Martina, Soila Francisca z; 8 Cathalina, Pastola Leonora d; 10 Dolorita, Franselina Paulina z; 13 Perez, Ligia Margarita echtg. v. Leon, V. S. z; 11 Leito, Leocadia Regina Maria d; 13 Blom, Helena Louise echtg. v. Bergen, E. J. C. z; 11 Soliana, Maria Mercedes echtg. v. Goeman, P. A. z.

Ondertrouwd op Februari 8 Pulgar, José Dolores Fermin en Bockourdt, Dilia Rosa; Raymaker, Mario Victor en Eloisa Roberta Ramona; Eleonora, Daniel Martin en Vrutaal, Aurelia Rosita; 12 Holtkamp, Hendrik Willem en Wensink, Elisabeth; 14 Sánchez, Julio en Nicasia Anna Teresa.

Getrouwd op Februari 14: Jarvis, Bertram Benjamin en Foy, Catherine Louisa.

Overleden op Februari 1 Bruin, Eduardo Christoffel 37 j; 2 Eisden, Maria Carmelita 38 j; 8 Windefelde, Adella Frederica 58 j; echtg. v. Grovell, J. A. M. 47 j; 10 Credit, Rudolf Cornelis 47 j; rius echtg. v. Rigot, A. A. J. 47 j; 9 Lingstyling, Florencia Elizabeth 79 j.; 6 Cornelia, Francisca Cornelia 86 j.

Rustige weer te Emmastad.

een verblijf van een half ... het moederland is ... Jan ... hoofd van de Schroe... ol te Emmastad, weer te... eerd. De Heer Rustige ... heel Nederland kunnen ... dat de oliemaatschappij ... ertoe auto's verschafte. Hij ... Noord en Zuid, in Oost ... st. De algemene situatie ... eef hij bij een onderhoud ... men den Heer Rustige ... als „zeer ernstig, veel ... dan iemand zich hier op ... had kunnen voorstel... Het verkeer, behalve voor ... van hogerhand geholpen ... is een wanhoop. Het rui... bleem is verschrikkelijk. ... zitten de ramen dicht met ... Enkele vernufigen heb... portretlijstje genomen en ... plank waarmee het ... dicht zit verwerkt, zodat ... een klein kijkgaatje heb... wat ik u nu vertel is geen ... geval. Het komt veel ...

Hoe is het met het eten? ... bij 1939 vergeleken is ... moede, maar iedereen zegt ... bij het laatste jaar onder ... itsers een paradijs is. Zelf ... daar natuurlijk niet van ... voor mij, die uit Curaçao ... moet ik toch zeggen, dat ... honger behoeft te lij... elemaal niet. Wat erg is, is ... en kleding. Dat is niet ... Nergens. Je ziet het in de ... kasten liggen, maar om het ... moet je een permissie ... en zie daar maar aan te ... met die bureaucratie".

... interrumpeerden: Is dat nu ... zo erg, als steeds wordt ... ilderd?

... kan u verzekeren dat het ... erg is. Driemaal heb ik ... horen spreken en ... keren fulmineerde hij ... de bureaucratie. Ik be... dat niet want hij is toch de ... woordelijke man die er in ... geval wat aan doen kan. Een ... dat waar men ook komt, ... op een muur van amb... en mensen die wat te ver... hebben. En helaas, maar ... natuurlijk niet in het al... doen zich vele gevallen ... orij voor, iets wat voor ... in ons land tot de ... heden behoorde. Van... kend gaat men dat de kop ... drukken, maar er is zoveel ... ongeschoold personeel ... van niets iets geworden. ... heel probleem is. Die ... ook, die is ze gewoon ... het hoofd gegroeid. Zo... is het gehalte van de men... ak heel wat anders dan ... Als je in de Witte ... hoor je daar een taal uit... die je vroeger op plaat... oorde waar wij niet kwa... men. De oorlog heeft verschrikkelijk verruwend gewerkt".

— Zou dat weer terecht komen, denkt u?

„Ons volk is altijd een ijverig en beschaafd volk geweest. Ik twijfel geen moment aan de geesteskracht van het Nederlandse volk. Maar u moet niet vergeten dat de Duitsers daar vijf jaren en materiële ruïne hebben aangericht die erg is, maar dat de geestelijke verwording, de ravage die zij op dat gebied hebben aangebracht, veel en veel dieper gaat. Uiteraard heb ik mij daar erg voor geïnteresseerd en er zijn geen woorden om te beschrijven hoe erg die geestelijke ruïne is. Dat moet van de grond af aan worden opgebouwd. En ik moet erbij zeggen: men zit niet bij de pakken neer. Op „Onderwijs" wordt gewerkt. Ik heb Professor Sassen ontmoet en lang en uitvoerig met hem over alles gesproken. Met Bokenstein heb ik veel gepraat. Men wil tot herstel van het lager onderwijs komen en vermoedelijk met acht leerjaren. Maar wel heb ik de stellige verklaring gekregen, dat de regering voorlopig niet van plan is om van boven af ordenend op te treden. Vanzelfsprekend blijft de grondslag op bizonder en openbaar onderwijs, zoals die zich zo prachtig heeft ontwikkeld in ons land, bestaan. Dat blijft, maar men wil vernieuwing. Elke week houden Van der Leeuw, Sassen en Bolkenstein een avond, waarbij ze gedreiën de onderwijsproblemen en al wat daarmede verband houdt, bekijken.

Ook kan men een reorganisatie van het middelbaar onderwijs verwachten".

— En bij de onderwijzers zelf? „Hun stemming is goed. Prachtig. Natuurlijk gedrukt door al wat zij hebben meegemaakt, maar toch krachtig. Wel willen velen eruit. Toen ik voor enkele onderwijzers aan mijn eigen school adverteerde kreeg ik meteen honderden sollicitanten. Men wil eruit".

De Heer Rustige vertelde voorts dat hij binnenkort wat onderwijzers krijgt. Ook bespak hij de salarisverhoging, die ons onlangs uit Nederland werd gemeld. „Dat is een bagatel; het is geen salarisverhoging te noemen, meer een aanpassing. Ik geloof ook trouwens niet dat het als een echte verhoging bedoeld is. Men heeft juist wat ik u zeide over de bespreking van die drie heren, zeker vooruitstrevende plannen ook op het gebied van materiële verzorging van den onderwijzer. Maar uiteraard is dat alles nog niet meteen uitgewerkt.

CURAÇAO

„CABO DE HORNOS" MAG VERTREKKEN.

Garantie van 200.000 G. was nodig.

„Cabo de Hornos" kreeg ... ergunning om te vertrek... het Gouvernement een ... van 200.000 gulden van ... eepvaartmaatschappij ge... gekregen had, teneinde de ... te dekken, welke bij de ... van de schipbrug ont... Naar de Havenmeester ... edeelde was dit bedrag ... schatting van de aan... schade. Er moet evenwel ... gewezen, dat het zeer ... zal zijn de schade en het ... voor het publiek te schat... veel verliest de handel ... door en hoeveel benzine ... worden verbruikt als ... telkenmale rondom het ... gat moeten rijden?

Hornos" dat met het ketting en al had laten schieten om het schip weer vlot te krijgen, opgehaald. De Spaanse stomer kan het dus weer medenemen.

ANKER GELICHT.

... avond omstreeks 19 uur ... het anker van de „Cabo de

APOSTOLAAT TER ZEE.

Maand overzicht Januari 1946.

In de eerste maand van het nieuwe jaar telde het Zeemanshuis 2930 bezoekende zeelieden. In de hotelafdeling logeerden 55 personen met een totaal van 398 logeerdagen. Deze zeelieden waren geboortig van Nederland, Groot Brittannië, Ierland, Noorwegen, de Verenigde Staten van Noord-Amerika en Finland.

Ter speciale ontspanning werd een biljartavond gehouden en een filmvoorstelling gegeven. Op de verjaardagen van Hare Koninklijke Hoogheden de Prinsessen Margriet en Beatrix werden de zeelieden extra onthaald. Van particulieren mochten wij mooie collectie's tijdschriften ontvangen.

TOPPUNT.

Het is te begrijpen, dat zeer velen verontwaardigd zijn over een advertentie die Dr. P. H. Maal in het blad Democraat plaatste. Dr. Maal vraagt daar om „een Soekarno voor Curaçao". Zeer velen hebben ons hun verontwaardiging te kennen gegeven. Dat iemand zo iets durft doen in een tijd als deze waarin Nederland in stede van met wapengeweld het gezag te handhaven (wat niemand kwalijk zou kunnen nemen) de weg van onderhandeling op oproerlingen verkiest boven geweld. Omdat ons democratisch Nederland het welzijn van ieder wil, niet van een bepaalde kaste. Het wil zelfs het welzijn van degenen die tegen het gezag zich verheffen. Vlak bij ons Indië ligt Frans Indo China en daar ligt ook Birma en Brits Indië: daar wordt een heel wat sneller werkende methode toegepast, die ons, Nederlanders, niet lust. Omdat wij ons niet boven de door ons gekoloniseerde volken stellen, maar ernaast: door leiding te geven tot zelfstandigheid.

Als Dr. Maal een advertentie van gelijke aard in een onzer omliggende landen had geplaatst zou hij ondervonden hebben wat het verschil is tussen Nederlands optreden en elders. Dat zal hij dit niet ondervindt begrijpen wij evengoed als de verontwaardiging.

ISLA-PONTEN IN GEBRUIK GENOMEN.

Wij zijn blijde te bemerken, dat het Gouvernement overeenkomstig onze raad handelt en de grote ponten van de Isla gebruikt om het publiek over de baai te zetten nu de brug stuk is. Natuurlijk beperke men het gebruik van deze ponten tot de spitsuren — begin en einde van de kerk-, school- en kantoortijden, alsook bij het aanvangen en uitgaan der bioscopen — zodat men op rustige ogenblikken niet behoeft te wachten tot de ponten geheel bezet zijn en de overtocht gemakkelijker en vlugger met de boten van de havendienst kan geschieden.

DE LIJST VAN DE K.L.M.

Curaçao — Aruba.

18 Februari: C. van Leeuwen, Joseph A. Marquis, Guillermina Luckert, J. H. Perret Gentil, Maria en Baby Gomez; Herbert W. J. v.d. Weide, Godfried Eman, Joaquin Pichardo, Wilfred L. Esser, Nami Elios, Maria R. Mejia, Rosa J. Reinose, B. Boonstra, B. Orth.

19 Februari: Dr. S. G. C. v.d. Veen Zeppenfeldt, Donald Capriles, G. Ravenstein, E. van der Bos, Seymour S. en Nannette A. Glaxon; France Deck en Raoul Del Val; J. J. van Wilgen, Andres Julio Espinal.

Aruba — Curaçao.

18 Februari: Evelin Pandt, Antonia Jesus Reyes, Saturnun Simban, Albert Boekelman, Elsa Wetjens, Louisa C. Hassel, Robert R. Teremo, Ismay L. Wilson, Ada Wijdt, Edidelsa C. Benjamin, Winniek A. Wilson, Olympia, Elsare, Edwin, Ida M., Julian, Alfredo en Cristina L. Stede; Florina P. Benjamin, Donicia Vlijt, Felicia Espinal, Ana Elvira Leon G. H. A. v. Bodegom, J. Felriell, David W. Smithies, Vlma Croes.

Curaçao — Barranquilla.

19 Februari: Wilhelmina G. Gieseken, Anna M. Pietersz. Carlos en Margarita de Quedez; Jesus Gomez, Miguel A. Moza Herrera, Benigno Villa Castro, Alfredo A. Pereira Ferrodona.

Op doorreis naar Balboa: Robert en Clifford Dublin; George Murray.

Op doorreis naar Bogotá: Hendricus Nieuwenhoff, Corneille Jonckheer.

Op doorreis naar Medellin: William L. en Richard Isa.

Curaçao — Bonaire.

18 Februari: H. A. Bodegom, Emilia G. Camelia, Lodewijk Gerharts, Benita Jiminez, Helena Warga.

Curaçao — Maracaibo.

18 Februari: Berenice Garcia.

Maracaibo — Curaçao.

18 Februari: Alfredo Zitarrosa.

Curaçao — Miami.

19 Februari: Willem Steen, Lawrence McDermott, Julius A. Bruyning, Roy F. Miller.

Paramaribo — Curaçao.

15 Februari: Cornelis en AngInora A. van der Hagen; Clasina A. en Georgette A. Labad; Anton J. Kapel, Eduard A. Stockmann, Frank Cardoze.

Boortorens in het Drentse land.

Wij lezen in de Wereldkroniek:

„Er wordt olie geboord in Nederland!

Ik weet niet hoe het u gaat, maar ik heb werkelijk eerst even aan het idee moeten wennen. Dat er olie komt uit de bodem van Sumatra of Borneo, of Venezuela, is tot dääraan toe. Dat wisten we en we wisten ook, dat onze Bataafse Petroleum Maatschappij een flink aantal Nederlanders naar die contreien pleegt te sturen, die dan de rest van hun leven „in de olie" slijten en op een zeker moment bruinverbrand en als oudgasten terugkomen. Maar nu is er niets tropisch of buitenlands meer aan. Als u eens in de buurt van Coevorden verzeild raakt, ziet ge daar, in Oud-Schoonebeek, de slanke boortorens tegen de hoge Nederlandse wolkenlucht afsteken en ge ruikt hier en daar het aardgas, dat inhaerent is aan oliewinning. De boeren in de omtrek vinden het al niets bizonders meer en hun zonen zijn in vele gevallen B.P.M.-employé's geworden, die overdag bij de boringen werken en 's avonds in de Ambachtsschool les krijgen in de techniek van het vak en in... Maleis, hetgeen alweer een bewijs is, dat de B.P.M. een brede kijk op de zaken heeft.

De gemeente Coevorden is hevig geïnteresseerd in de ontwikkeling van de boringen en de maatschappij heeft niets dan lof voor haar medewerking. Coevorden droomt er zonder twijfel van, nog eens een Nederlands Ploesti te worden en het grappige is, dat de deskundigen dat helemaal niet uitgesloten achten.

Want de olie, die hier 800 à 1000 meter onder de grond zit, is zeker niet te versmaden. Het is puike stookolie, die zó als ze uit de pijp komt, gebruikt kan worden en ook inderdaad linea recta naar grote oliestookinrichtingen toe gaat.

Dat is eigenlijk zonde en jammer, want er zouden nog heel wat kostbare producten uit te halen zijn, als wij hier te lande maar over een raffinaderij beschikten. Zover is het echter nog niet, doch de toekomst laat de mogelijkheid daartoe zeker open. Een eigenschap van de Nederlandse olie is, dat ze arm is aan lichte bestanddelen. Het percentage benzine bijvoorbeeld is zo gering, dat men het rustig kan verwaarlozen. Paraffine daarentegen komt er in grote hoeveelheden in voor, en omdat het zo aan de buizen koekt en dus verstoppend werkt, bezorgt deze eigenaardigheid den boormeesters veel last.

De voorgeschiedenis.

In 1937 is men in ons land begonnen met geologische en seismografische exploratie, die aan het licht moest brengen, of er inderdaad olie onder de aardkorst te vinden zou zijn.

Men zocht daartoe naar wat men het best „ondergrondse heuvels" zou kunnen noemen, die in praehistorische tijden ontstaan zijn door veranderingen in de vaste aardkorst. Aan de top van deze „Heuvels" in het inwendige der aarde vindt men aardgas, daaronder aardolie en daaronder water, welke volgorde eenvoudig het gevolg is van een verschil in soortelijk gewicht. De meest gangbare theorie omtrent het ontstaan van aardolie is, dat deze voortkomt uit organische overblijfselen van praehistorische zeeën.

De seismoloog (een neef van den geoloog) kan de aanwezigheid van „ondergrondse heuvels" vaststellen met behulp van kunstmatig opgewekte kleine aadbevinkjes. Daartoe boort men een gat van tien à twintig meter diepte en breng daarin een kleine lading dynamiet tot ontsteking. Uit de aldus voortgebrachte refractietrillingen kan de seismoloog zijn conclusie trekken.

Toen men in het vorige decennium inderdaad de aanwezigheid van „ondergrondse heuvels" onder ons land vermoedde, is men met een lichte Conradboorinstallatie begonnen een exploratieboring te verrichten, waarbij de geologen voortdurend de aan de oppervlakte gebrachte substantie onderzochten. Aan de hand van de resultaten werd een geologische overzichtskaart vervaardigd, die later weer goede diensten heeft bewezen.

In 1942 begon men in de omgeving van Coevorden een electrische boorinstallatie te exploreren. In de herfst van dat jaar boorde men Westelijk van het stadje tot op een diepte van 1200 meter, doch het resultaat was schelpkalk. Zoals de mensen van de boringen het plegen uit te drukken: „De put bleef droog".

Ten Oosten van Coevorden boekte men meer resultaat. Daar begon men op 24 November 1942 te boren en men werkte — het was in de Duitse tijd — en vooral niet te hard.

Op 13 April 1943 was men op een diepte van 1272 meter aangeland en de boormeester schreef als resultaat in zijn boekje: „Lias Beta; Portland", hetgeen voor ons abracadabra is, maar intussen kwam er olie uit de buis! Het was wel niet veel — één kubieke meter per dag — maar in elk geval genoeg om 200 meter verder een nieuwe boortoren neer te zetten en het daar eens te gaan proberen.

Beitels banen de weg.

Het is niet ieders werk om een buisleiding van 800 à 1000 meter rechtstandig de aarde in te drijven, zó, dat er op een gegeven moment olie naar de oppervlakte komt. Men heeft daartoe in de eerste plaats een boortoren nodig, van waaruit men de buizen rechtstandig naar beneden kan leiden. Zo'n boortoren is een soort meccanobouwsel, van ongeveer veertig meter hoogte. Het is Nederlands fabrikaat van de Vries Robbé, de firma die de Bataafse Petroleum Maatschappij reeds jaren lang van dit soort materiaal voorziet. Natuurlijk bestaat een boorbuis uit losse stukken, die steeds aan elkaar geschroefd worden.

Voordat deze buizen in het inwendige der aarde kunnen doordringen, moet er een gat gemaakt worden. Hiertoe heeft men beitels, die tot een draaiende beweging worden aangedreven. Nu is het gevaar natuurlijk niet denkbeeldig, dat de zandlagen, die de beitel passeert, het gat onmiddellijk weer vullen. Men voorkomt dit, door in het gat een oplossing van klei in water te gieten. De kleideeltjes zetten zich tegen de wand van het geboorde gat af en voorkomen aldus dat het instort.

Nadat de beitel zijn werk gedaan heeft, volgen de buizen. Heeft men op een zeker moment gemerkt, dat een oliehoudende laag is aangeboord, dat brengt men in die laag een zeefpijp aan, waar de olie in kan stromen.

Er zijn olievelden, waar de aardolie helder groengeel gekleurd is en met grote kracht omhoog spuit. Coevordense olie is zwarter dan roet en als zij al uit zichzelf naar boven kom, dan gebeurt dit in een klokkende, gestadig vloeiende straal. De man van de boringen noemt zo'n „put", die zichzelf helpt, ook al waardeerend een „spuiter". Sommige „putten" moeten echter geholpen worden. Dan brengt men in de pijp een zuiger met kleppen aan en pompt de olie omhoog als met een doodgewone boerenpomp.

De Coevordense olieputten, „spuiters" en „pompers" bij elkaar, doen het werkelijk niet onverdienstelijk. In Juli bijvoorbeeld bedroeg de maandproductie 1200 ton. Geen wonder dat de maatschappij met kracht de verdere exploitatie en exploratie ter hand neemt.

Grote plannen.

Wat zijn nu de consequenties voor de streek?

Och, de boeren vinden het wel goed, dat men olie uit hun grond haalt. Ze hadden het echter nog beter gevonden als er géén olie gevonden was. Veel profijt van hetgeen er onder hun land zit, hebben ze niet, want volgens de mijnwet van 1810, die nog steeds van kracht is, impliceert het bezit van de bovengrond niet het eigendom van de bodemschatten. De staat kan concessies tot exploitatie verlenen en het ziet er naar uit, dat de Bataafse Petroleum Maatschappij wat betreft de aardolie inderdaad de concessie zal krijgen. De boeren-eigenaars verliezen of verkopen de oppervlaktegrond, die nodig is om te boren, — en dat is altijd een terrein van 40 x 60 meter per boortoren — aan de maatschappij. Deze transacties hebben, omdat de grondpercelen in het algemeen zeer smal zijn, nog wel eens haken en ogen.

Van een oil-rush is dus in deze contreien geen sprake geweest. Het is trouwens de vraag of de Drentse boer zich daardoor van zijn stuk zou kunnen laten brengen. Niettemin zijn aan het feit, dat er olie gevonden wordt, zeker economische consequenties voor de streek verbonden.

In de eerste plaats zullen de wegen verbeterd moeten worden. Ook zal er zeer binnenkort een pijpleiding worden aangelegd om de gewonnen olie gemakkelijk naar schepen in het Stieltjeskanaal te voeren. Thans geschiedt dit nog door tankauto's, die af en aan rijden. Verder moeten er huizen komen voor de getrouwde employé's en een jonggezellenhuis voor de ongetrouwden, alsmede kantoren en een werkplaats.

Het ziet er naar uit, dat het aspect van de Zuid-Oosthoek van Drente geheel en al zal gaan veranderen. Als de voortekenen niet bedriegen, dan zal het er over een jaar of twee uitzien als een waar mastbos van boortorens met alles wat daarbij behoort en dan zal het personeel, dat nu ongeveer honderd man sterk is, verveelvoudigd zijn. De Bataafse Petroleum Maatschappij hecht grote waarde aan dit Nederlandse olieveld, omdat hier vele jonge Nederlanders zullen kunnen worden opgeleid in een moeilijk maar mooi vak, voordat zij elders in de wereld Neerlands naam op dit gebied hoog zullen gaan houden".

Het Jeugdverenigingsleven in Nederland.

Mevrouw van den Bosch vertelt.

„De Nederlandse jeugd heeft zich tijdens de oorlog prachtig gedragen, beter dan wij verwacht hadden". Aldus deelde Mevrouw Elizabeth van den Bosch, Presidente van de Nederlandse Padvindsters, gistermiddag aan de pers mede.

Mevrouw Van den Bosch, die tijdens de bezetting van Nederland bekend stond onder de schuilnaam Mevrouw Brandt, brengt op het ogenblik een bezoek aan Curaçao na het Wereldcongres van Padvinsters te Habana, Cuba, te hebben bijgewoond van 4 tot 9 Februari. Ook Lady Baden Powell, die Curaçao binnenkort zal bezoeken, was op dat Congres.

„Toen de Duitsers het land binnengevallen waren lieten ze ons, tot onze verbazing, eerst een jaar gewoon doorgaan", vertelde Mevrouw Van den Bosch. „Doch op zekere dag hoorde ik voetstappen op de trap en daar stonden opeens enkele mannen voor mijn bed die mij gevangen namen. Ik vroeg mij natuurlijk af waarvoor ze mij moesten hebben, doch in de gevangenis te Scheveningen aangekomen ontmoette ik de andere leiders van de Nederlandse jeugdbewegingen, zodat wij begrepen waarvoor het was. Na een langdurig kruisverhoor mochten wij gaan, doch de nazies verboden de jeugdbewegingen, alles werd geconfisqueerd en overgedragen aan de Jeugdstorm, de beruchte N.S.B.-organisatie. Ik moet echter zeggen, dat de Nederlandse kinderen zich schitterend hebben verzet tegen inlijving bij de Jeugdstorm. Zij lieten zich niet paaien".

Op aangename wijze gaf de leidster een uiteenzetting aan de journalisten van het „illegale werk" dat door de Nederlandse jeugd werd gedaan. Op eigen initiatief kwamen de vroegere verenigingen en clubs weer bijeen in het geheim en doordat de padvinders en padvindsters vooral een degelijke opleiding genoten hadden, maakten velen hunner zich verdienstelijk in de verzetsbeweging.

Mevrouw Van den Bosch vertelde hoe zij verschillende malen verrast werd. Eens werd zij zelfs door het donker geleid naar een geheime bijeenkomst der padvindsters ergens in Amsterdam. „Het moet in de buurt van de Kalverstraat geweest zijn. Ik dacht dat ze gek geworden waren toen ik ze hardop de bekende liedjes hoorde zingen, doch zij maakten mij spoedig duidelijk dat zij zich boven een winkelpand bevonden en de wakers een oogje in het zeil hielden. Op die bijeenkomst werden verschillende nieuwe leden geïnstalleerd".

Ook op andere wijze werd verzet gedaan. Neergekomen Geallieerde vliegers werden geholpen om naar Engeland te komen. Verschillende jongelieden trokken het land uit om aan de arbeidsdienst der nazies te ontkomen.

„Nederland heeft in de oorlog naar verhouding meer jongelieden verloren dan de Verenigde Staten", aldus Mevrouw Van den Bosch. „Er zijn velen gevallen in de ondergrondse strijd en in de pogingen om te ontvluchten naar Engeland".

„Tegen eind 1944 staken de leiders van de verschillende jeugdbewegingen de hoofden bij elkaar en kwamen tot de vorming van de Nederlandse Jeugdgemeenschap waar de organisaties van verschillende richtingen zich bij aansloten. Op 25 Juli 1945 vond de officiële oprichting plaats te Utrecht in tegenwoordigheid van den Minister van Onderwijs, Prof. Dr. Gerard van der Leeuw. De Nederlandse regering, die reeds tijdens de oorlog kennis droeg van de activiteiten der jeugdverenigingen, heeft het belang ervan begrepen. Thans is er in het Ministerie van Onderwijs een speciale Afdeling voor Vrije Jeugdvorming onder leiding van heer Oosterlee, vroeger hoofd van de Nederlandse Padvindersbeweging.

Hoofd van de padvindersbeweging is thans de heer Roest van Limburg".

Mevrouw Van den Bosch had veel lof voor het werk van de jeugdleiders en noemde o.a. Pastoor Ramselaar, hoofd van de Katholieke Jeugdbeweging.

In vele Latijns Amerikaanse landen begint men thans organisaties van padvinsters te maken. Op het Wereldcongres te Habana heerste grote geestdrift onder de afgevaardigden en men vertrok met goede moed om het werk aan te pakken. Natuurlijk kunnen slechts nationale organisaties bij de Wereldbond worden aangesloten, doch de nationale organisaties vormen een toporganisatie waarbij de verenigingen van verschillende richtingen behoren. Zo komt men tot een grotere eenheid en kan toch iedereen in eigen verband werken.

Mevrouw Van den Bosch zeide voorts te hopen, dat Curaçao zeker zal meedoen. De organisaties hier staan onder de besturen in Nederland zodat Curaçao als land niet afzonderlijk vertegenwoordigd kan zijn in de Wereldbond. Indië, zowel als Suriname en Curaçao vallen onder de besturen in Nederland en als zodanig is Mevrouw Van den Bosch ook het hoofd der Curaçaose padvindsters.

Van hier zal zij terugkeren naar Nederland via de Verenigde Staten. Donderdag aanstaande houdt zij nog een lezing in het Cultuurcentrum.

Van de plannen die er nog bestaan zeide Mevrouw Van den Bosch, dat er in de zomer een „Wereldchalet" is in Zwitserland. In September is er een conferentie der meisjespadvindsters. En in 1947 wordt er een wereldjamboree gehouden in het Seinegebied van Frankrijk.

Mevrouw Van den Bosch besloot haar interessant verhaal met de mededeling, dat er een grote opleving is onder de jeugdbewegingen in Nederland en het volk meer dan ooit meeleeft.

ONS KONINKRIJK

DE TOESTAND TIJDENS HET WEEKEINDE.

Het communiqué van Maandag luidt:

Gedurende het weekeinde vonden opnieuw plunderingen plaats in de wijk Pendjaringan nabij Batavia. Britse autoriteiten legden beslag op een lijst welke aantoonde aan wie de wapens en ammunitie van de vermoorde Geallieerden waren uitgereikt, die in November met de Dakota vliegtuig een noodlanding nabij Bekasi maakten.

Tijdens de operaties welke ten doel hadden zich van de omgeving van de watervoorziening meester te maken stuitten de troepen op wegversperringen welke zonder incidenten uit de weg geruimd werden. Een machinegeweernest werd door artillerie tot zwijgen gebracht.

Te Tjidadap ontdekte men een bron waarvan de kranen wijd open stonden, terwijl van twee andere bronnen de afsluiters door sabotage vernield waren.

Te Djoho nabij Soerabaia stuitte men op twee kleine groepen Indonesiërs. Ten Zuiden van tebel werd met artillerie geschoten welke op tanks gemonteerd was.

Er werden enkele handgranaten geworpen naar een Britse positie te Awaroe.

Het communiqué van Zondag zegt dat te Batavia twee plunderaars werden gearresteerd, terwijl er een gewond werd. Te Buitenzorg en Semarang is alles rustig.

Te Medan Sumatra werd een aanzienlijke hoeveelheid wapens en ammunitie in beslag genomen waaronder 300 mortier granaten en 150.000 patronen, 95 blikken met slaghoedjes en honderden kilogrammen pikrinezuur voor de vervaardiging van granaten (Aneta).

NAAR COLOMBO.

De staf van de Nederlandse repatriëringsdienst welke onder leiding van kolonel Asjes staat, zal Dinsdag naar Colombo vertrekken teneinde een onderzoek in te stellen naar de toestanden, waaronder de op Ceylon gestrande Nederlanders leven.

De repatriëringsdienst is van plan de repatriëring van de geëvacueerden op Ceylon te bespoedigen en hun levensomstandigheden te verbeteren.

Indien het onmogelijk blijkt de schepen die thans in het repatriëringsschema varen naar Ceylon te zenden, zal men trachten een speciaal schip te sturen om de op Ceylon gestrande Nederlanders in te schepen (Aneta).

DE 'ORANJE' NAAR NEDERLAND.

Het hospitaalschip „Oranje" wordt Maandag in de haven van Tandjong Priok verwacht en zal binnen enkele dagen naar Nederland vertrekken met een groot aantal patiënten aan boord welke door enkele bloedverwanten zullen worden vergezeld.

Te Singapore zullen waarschijnlijk nog enkele patiënten aan boord komen (Aneta).

COMMUNISTISCHE ONLUSTEN VOORZIEN.

Leden van de Tri (de vroegere Tkr) worden te Palembang gereed gehouden met het oog op communistische onlusten. Alle politieke partijen hebben te Medan een bijeenkomst gehouden teneinde een volksfront te vormen op Sumatra (Aneta).

RADIOSTATION ONTDEKT.

Britse troepen hebben Vrijdag te Medan een krachtig radiostation ontdekt, dat door de extremisten werd geopereerd en waarmede instructies werden doorgeseind aan gewapende benden. Negen verdachten zijn aangehouden en een hoeveelheid wapens is in beslag genomen (Aneta).

HET WATER ZAKT.

Het water is bij Almelo ongeveer 30 cm. gezakt, nadat het een peil van 1 meter 50 had bereikt boven de normale waterstand. Genietroepen zijn er in geslaagd na dag en nacht gewerkt te hebben het overtollige water te lozen op het Apeldoornse kanaal. Overal zijn pompen opgesteld om de kelders van gasthuizen en andere openbare instellingen leeg te pompen. De electrische stroom is weer hersteld in Almelo, maar men heeft brood moeten aanvoeren op platboomde schuiten uit Enschedé naar de geïsoleerde plaatsen.

Een radiozender bevindt zich in het postkantoor en onderhoudt het contact met de buitenwereld. Ongeveer 20.000 mensen zijn geïsoleerd op de zolders en zeker 30.000 personen zijn op een andere wijze door de overstroming getroffen. De Noordamerikaanse Ambassadeur, Stanley Hornbeck, heeft met zijn eigen vliegtuig een tocht boven de getroffen streek gemaakt (Aneta).

DE STAKING OP SCHIPHOL.

Onderhandelingen, die vier en een half uur duurden om de staking op Schiphol te regelen zijn Vrijdag mislukt. De arbeiders vragen dat een contactcommissie de klachten van de arbeiders zal behandelen, nu privé aannemers de arbeid op Schiphol in opdracht van de gemeente-autoriteiten ter hand hebben genomen (Aneta).

NAAR BANDOENG.

Het geallieerde opperbevel van Java is Donderdag naar Bandoeng overgebracht, waar het hoofdkwartier van de 23e Britse divisie was gevestigd (Aneta).

KAMERLID DECKERS GAAT HEEN.

Het lid van de Tweede Kamer, Mr. Dr. Laurentius N. Deckers, heeft aan het bestuur van de kring 's Hertogenbosch of the Katholieke Volkspartij medegedeeld, dat hij zich niet meer voor het Kamerlidmaatschap beschikbaar kan stellen.

Mr. Dr. Deckers is tot zijn besluit gekomen, omdat hij bij het bombardement van 3 Maart 1945 op Den Haag al zijn boeken en aantekeningen heeft verloren en omdat hij reeds een gevorderde leeftijd heeft bereikt en stellig niet meer tot de „jongeren" kan worden gerekend.

De kring Den Bosch heeft Mr. Dr. Deckers sinds 1918 onafgebroken naar de Kamer afgevaardigd. Hij was enige keren Minister en is thans voorzitter der katholieke Tweede Kamer fractie.

HUYER KRIJGT HET COMMANDO.

Met ingang van 15 Februari zal het marine-commando van de Grote Oost, hetwelk te Makassar gevestigd is, onder commando staan van kapitein P. J. G. Huyer.

KNEVELING VAN BIOSCOPEN.

De Nederlandse Bioscoopbond heeft enkele Noordamerikaanse filmondernemingen ervan beschuldigd een campagne te voeren om de Nederlandse bioscopen te knevelen. Deze beschuldigingen zijn vervat, in een brief, die als antwoord bedoeld is op een brief die door Samuel Harris aan Prof. Willem Schermerhorn werd geschreven (Aneta).

DAHLER AANGEHOUDEN

P. F. Dahler, lid van de Nederlands Indische Volksraad voor de oorlog, is aangehouden onder beschuldiging van collaboratie met de Japanners. Hij was onder de bezetting lid van de door de Japanners opgerichte Raad van Advies voor Indië (Aneta).

PELT BIJ DE VERENIGDE LANDEN.

De heer Adriaan Pelt werd benoemd tot assistent secretaris-generaal bij de organisatie van de Verenigde Landen. Hij zal op 3 Maart naar New York vertrekken (Aneta).

MEN BEGINT SPOEDIG.

Binnenkort zal de regeringscommissie welke een onderzoek zal instellen naar de veranderingen, die in hoofdstuk 13 van de Nederlandse grondwet aangebracht moeten worden met het oog op de loop der gebeurtenissen in Nederlands Indië en het desbetreffende regeringsvoorstel, haar werkzaamheden beginnen. In deze commissie hebben de Ministers Beel, Logemann en Van Kolschoten zitting, terwijl de andere leden gekozen zullen worden uit beide Kamers der Staten Generaal (Aneta).

LIJK OP EEN VLOT.

In de haven van Tandjong Priok werd Zaterdagmorgen het op een vlot vastgespijkerd lijk van een 18-jarig Europees meisje gevonden, dat onmiskenbare tekenen van de wreedste mishandelingen vertoonde (Aneta).

DE KOMENDE BEDRIJFSORGANISATIE.

Wij lezen in De Burcht:

Het schijnt in het voornemen te liggen een aantal — men spreekt van pl.m. 45 — grote bedrijfschappen in te stellen, verticaal opgebouwd, en omvattend dus telkens een gehele tak van nijverheid en handel. In een dergelijk lichaam zullen zitting hebben de vertegenwoordigers van de ondernemers en van de arbeiders van b.v. de leerlooiers, de schoenfabrikanten, de huidenhandelaren, de lederhandelaren enz., terwijl een officiële pottenkijker door het Rijk zal worden benoemd.

Deze bedrijfschappen zullen publiekrechtelijke bevoegdheden krijgen en bij verordening o.a. loon- en arbeidsvoorwaarden kunnen vaststellen.

Het behoeft geen betoog, dat dergelijke plannen speciaal van Katholieke zijde met instemming worden begroet, want het zijn in het bizonder de Katholieken die nu ongeveer een halve eeuw ijveren voor een publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie, welke de Paus in Quadragesimo Anno zo dringend aanbeveelt, waar hij zegt, dat er lichamen in de maatschappij moeten komen, waarbij de mensen niet worden ingedeeld naar de plaats, die zij op de arbeidsmarkt innemen, maar naar hun functie in het maatschappelijk productieproces.

Veel hangt natuurlijk af van de vraag hoe men aan de idee van zelf-doen uitvoering zal geven. Wij moeten van de ambtenarenstaat met zijn te zwaar beladen wagen naar een staat die veel kan overlaten aan de in te stellen organen in het lichaam der maatschappij. Wat individuen zelf kunnen doen, moet men hen zelf laten doen. Wat groepen van mensen (van werkgevers en werknemers samen) kunnen, moet niet door de Staat gebeuren. Dit is het gezonde subsidiariteitsbeginsel dat door de Quadragesimo Anno sterk wordt beklemtoond.

Wij willen niet vooruitlopen op het in uitzicht gestelde ontwerp en slechts twee vragen stellen. Zullen de bedrijfschappen niet zijn andere namen voor de af te schaffen Rijksbureaux? Wij vrezen, dat deze grote lichamen grote papierwinkels zullen worden, die ver, te ver van het bedrijfsleven afstaan.

Op de tweede plaats. Het schijnt in de bedoeling te liggen de kleine groeperingen geheel vrij te laten en terug te brengen tot de particuliere organisaties van vóór de oorlog. Wij zouden dus weer krijgen b.v. tien verschillendeverenigingen van handelaren in aardappelen, welke tezamen slechts een gedeelte van de aardappelhandel omvatten omdat een aantal geen lid wenst te worden van een vereniging.

Wij zouden het ten zeerste betreuren, indien niet twee zaken voorop stonden. Ten eerste de eis, dat in elke tak van nijverheid en handel slechts één organisatie de schakel zal zijn in de keten-Overheid-onderneming. En ten tweede dat alle particulieren lid zullen moeten zijn van die ene organisatie.

De opbouw moet van onder af aan beginnen. Kleinere, samenhangende, afgeronde groepen erkenne men als publiekrechtelijke lichamen. Eerst daarop kan men de bovenbouw timmeren. Hoe ver komen de schoenwinkeliers nu in het bedrijfschap „Leer"? Noodzakelijk zijn in elk geval een lichaam waarmede de schoenwinkelier rechtstreeks te maken krijgt. Dat is niet het bedrijfschap en dat kan ook niet zijn de gehele particuliere vereniging zonder macht.

EILAND DER GRIJZE MONNIKEN.

Weer Nederlands eigendom.

Een verheugend feit, waarop na de bevrijding nog weinig de aandacht is gevallen, is de terugkeer in Nederlandse eigendom van het eiland Schiermonnikoog, het eiland der grijze monniken, zoals het eertijds werd genoemd. Het eiland was nl. Duits bezit. Tot ongeveer het midden der zestiende eeuw had het eiland sinds mensenheugenis toebehoord aan het klooster Claerkamp. De bewoners van dit klooster, de Claerkampster monniken, grijze of schiere monniken, zijn de oudste eigenaars, die bekend zijn. Zij gaven aan het eiland zijn naam en wij zien in het wapen van Schiermonnikoog nog altijd hun beeltenis.

Toen in 1580 de Friese kloostergoederen in beslag werden genomen, werd het eiland provinciaal domein. De staten van Friesland kregen echter in 1638 geldgebrek en verkochten een deel der domeinen, waaronder ook het gehele eiland, dat later van hand tot hand ging tot het in 1858 voor 98.000 gld. werd gekocht door Mr. E. J. Banck te 's-Gravenhage, die het eiland in 1892 overdeed aan een Duitsen graaf, in 1903 opgevolgd door zijn zoon, G. E. A. Graf von Bernstorff.

Krachtens artikel 3 van het besluit vijandelijk vermogen, volgens hetwelk vermogen, toebehorende aan een vijandelijke staat of aan een onderdaan van die staat van rechtswege in eigendom overgaat aan de staat, in Schiermonnikoog nu weder Nederlands bezit geworden.

DE „EVERTSEN" NAAR INDIË.

Maandagmiddag is de „Evertsen" via Engeland naar Nederlands Indië vertrokken (Aneta).

Ontvangen

250.000.000 Slavs, door Vlaho S. Vlahovic, uitgegeven door de Slav Publications, Inc., 5 Beekmanstreet, New York 7, N.Y.

Dit boek van ruim honderd bladzijden bedoelt een compendium van de geschiedenis der Slavische volken te zijn. De schrijver is zelf een Slaaf en met grote kennis van zaken, verduidelijkt door talloze kaarten, wordt dit probleem behandeld. Een nadeel is, dat het boek besluit in 1848. Sedertdien is er voor de Slavische volken veel gebeurd. Boerenopstanden; verwereldlijking van de Russische kerk die een instrument van de dynastie werd; Bulgarije en Serbië werden broeinesten van gekonkel, de Oostenrijk-Hongaarse quaestie enz. Het is evenwel nuttig althans een gedegen inleiding tot dit alles te hebben. Het rechtstreekse contact met de Slaven is practisch pas in deze tweede wereldoorlog gekomen, toen Oost en West met elkander in aanraking kwamen. Talloze vragen, die hieruit voortvloeiden, worden door den schrijver beantwoord. Vooral uit volkenkundig oogpunt lijkt ons dit beknopte boekje van belang. De trek der Slaven naar hun huidige woonsteden, de sociale inrichting van het Slavendom, militair en geestelijk worden behandeld en geven de sleutel tot begrip van het heden. Behandeld worden de Polaben, Lusaten, Russen, Oekraïners, Polen, Tsjechen, Slowaken, Karpatho-Russen, Serben, Slowenen, Bulgaren en Croaten.

Een bibliographie, vrijwel geheel van in Slavische talen gestelde werken, besluit dit boek.

The Slavonic Monthly, uitgegeven door hetzelfde kantoor als bovenstaand boek en met deszelfs schrijver als redacteur, is het enige Slavische maandblad in het Engels in de Verenigde Staten.

D.w.z. dat alle Slavische volken daar betreft. Daar velen die van Slavische afkomst zijn hun oorspronkelijke taal verloren hebben is dit blad voor het bewaren van de banden met het oude moederland van groot belang. Het blad bedoelt een band te vormen tussen Amerika en de Slavische volken en heeft dus als zodanig een hoge humanistische roeping.